

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Laborant w hodowli roślin

(314103)

**Technicy nauk biologicznych
(z wyłączeniem nauk medycznych)**

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Laborant w hodowli roślin (314103)

**Technicy nauk biologicznych
(z wyłączeniem nauk medycznych)**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Laborant w hodowli roślin (314103)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [253]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://unsplash.com/search/photos/seed> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie wsparcia w zakresie organizacji i prowadzenia eksperymentów.....	11
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie badań laboratoryjnych.	12
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Prowadzenie dokumentacji badań.....	13
3.5. Kompetencje społeczne.....	13
3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	14
3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO).....	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Laborant w hodowli roślin 314103

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Asystent hodowcy roślin.
- Laborant upraw zbóż.
- Pracownik doświadczalnictwa w hodowli roślin.
- Pracownik laboratorium hodowli roślin.
- Technik hodowli roślin.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3141 Life science technicians (excluding medical).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Katarzyna Jasińska – Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu, Gdańsk.
- Joanna Jakubowska-Wójcik – PGW Wody Polskie, Warszawa.
- Magdalena Szpak-Marek – PBS Sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Magdalena Jackman – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Daria Siemińska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Zygmunt Fekner – Instytut Nowych Syntez Chemicznych, Puławy.
- Rafał Kozik – Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących, Kraków.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Małgorzata Chmielak – Apteka Dbam o Zdrowie, Mińsk Mazowiecki.
- Krzysztof Duszkiewicz – Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Barzkowice.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Laborant w hodowli roślin prowadzi analizy i badania oraz wykonuje doświadczenia w zakresie metod hodowli różnych gatunków roślin uprawnych w celu uzyskania odmian¹⁸ o poszukiwanych walorach użytkowych, wysokiej produktywności i dużej odporności na patogeny oraz niekorzystne warunki środowiskowe. Prace wykonywane przez laboranta w hodowli roślin wspierają działania specjalistów i naukowców w dziedzinie hodowli roślin.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Laborant hodowli roślin przeprowadza rutynowe lub specjalistyczne testy i badania w zakresie metod hodowli różnych gatunków roślin uprawnych. Głównym celem jego pracy jest ocena i potwierdzenie odrębności¹⁹, wyrównania³² i trwałości²⁹ nowo powstających odmian. Może również oceniać i potwierdzać występowanie pożądanych cech użytkowych oraz plenność i odporność na patogeny czy warunki środowiskowe u roślin tych odmian.

Laborant hodowli roślin nadzoruje przebieg badań, aby zapewnić ich zgodność z właściwymi metodykami, uczestniczy w doświadczeniach i atestacjach polowych oraz kontroluje poprawność zabiegów agrotechnicznych na plantacjach nasiennych. Pomaga w organizacji, przygotowaniu i prowadzeniu eksperymentów.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **laboranta w hodowli roślin** polega m.in. na:

- prowadzeniu doświadczeń laboratoryjnych i polowych,
- prowadzeniu, rejestracji pomiarów laboratoryjnych i polowych,
- pomocy w prowadzeniu nadzoru agrotechnicznego nad plantacjami nasiennymi,
- prowadzeniu hodowli kultur roślinnych,
- pobieraniu, zabezpieczeniu, klasyfikowaniu oraz rejestracji, przechowywaniu próbek i wzorców,
- prowadzeniu dokumentacji z przeprowadzanych badań,
- przygotowywaniu pożywek²², odczynników i preparatów,
- prowadzeniu standardowych badań laboratoryjnych, obserwacji i analizowaniu wyników badań,
- kalibracji, obsłudze i konserwacji urządzeń laboratoryjnych,
- sporządzaniu i aktualizacji dokumentacji laboratoryjnej,
- opracowywaniu wyników badań i sporządzaniu raportów.

WAŻNE:

Laborant w hodowli roślin musi współpracować z hodowcami, którzy zlecają wykonanie konkretnych doświadczeń i badań oraz wskazują cel i pożądany efekt tych prac.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2., 3.3. i 3.4. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca laboranta w hodowli roślin odbywa się:

- w pomieszczeniach zamkniętych – laboratoriach w ramach wydzielonych obszarów roboczych przeznaczonych na potrzeby:
 - przyjmowania próbek,
 - przygotowywania próbek (oddzielne pomieszczenie dla próbek prawdopodobnie silnie porażonych lub pyłących, np. próbki gleby, rośliny porażone grzybami, owadami lub roztocznymi, bulwy z glebą),
 - prowadzenia badań próbek,
 - przechowywania próbek,
 - utylizacji próbek,
 - utrzymywania materiałów odniesienia/kultur,
 - przygotowywania pożywek, odczynników,gdzie laborant w hodowli roślin powinien nosić ubranie robocze (fartuch, rękawiczki), obuwie ochronne (zakrywające stopy i antypoślizgowe), gdyż pracuje z odczynnikami chemicznymi, ma kontakt ze środkami ochrony roślin i jest narażony np. na podrażnienia skóry oraz oparzenia chemiczne, promieniowanie UV, podrażnienie dróg oddechowych;
- w szklarniach przeznaczonych do uprawy roślin i ich rozmnażania (tzw. mnożarkach), gdzie laborant w hodowli roślin narażony jest na występowanie wysokich temperatur i dużej wilgotności powietrza,
- na terenie otwartym – poletkach doświadczalnych i plantacjach nasiennych, gdzie praca przebiega często w trudnych warunkach atmosferycznych (niskie i wysokie temperatury, susza lub wysoka wilgotność, wiatr bądź deszcz).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Laborant w hodowli roślin w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- mikroskopy stereoskopowe¹⁶,
- mikroskopy biologiczne¹⁵,
- elektroporatory⁶,
- eksykatory⁷,
- inkubatory hodowlane⁹,
- wytrząsarki stołowe i podłogowe³³,
- komory sterylne z laminarnym przepływem powietrza¹⁰,
- regały do hodowli in vitro²³,
- wirówki³⁰,
- analizatory jakości nasion¹,
- autoklawy²,
- młynki laboratoryjne¹⁷,
- suszarki laboratoryjne²⁷,
- demineralizatory wody⁵,
- wagi,
- szafy termostatyczne²⁸,

- chłodziarki laboratoryjne³,
- zaprawiarki laboratoryjne³⁴,
- liczniki nasion¹¹,
- czyszczalnie laboratoryjne⁴,
- sprzęt do przygotowywania podłoży²⁶,
- szkło laboratoryjne: probówki, menzurki, zlewki, płytki Petriego²¹ itp.,
- skalpele²⁵,
- pipety,
- peşety²⁰.

W pracy laboranta w hodowli roślin przydatne są również:

- komputer wraz z oprogramowaniem,
- tablet do zapisywania obserwacji przeprowadzanych w szklarniach, na poletkach doświadczalnych czy plantacjach nasiennych,
- sprzęt biurowy.

Organizacja pracy

Laborant w hodowli roślin w zależności od miejsca pracy, wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w zakładzie pracy może pracować indywidualnie lub zespołowo. Jego pracę nadzoruje kierownik laboratorium lub bezpośrednio hodowca. Praca laboranta w hodowli roślin wiąże się z małym natężeniem kontaktów z ludźmi. Najczęściej kontaktuje się ze współpracownikami, przełożonymi, hodowcami. Sposób porozumiewania się z nimi może być ustny, pisemny czy mailowy. Czas pracy laboranta w hodowli roślin może być zmianowy.

Osoby w tym zawodzie zwykle pracują w systemie jedno- lub dwuzmianowym, w stałych godzinach pracy, 8 godzin dziennie. Większe natężenie pracy może wystąpić w sezonie od wiosny do jesieni, co jest związane z cyklem wzrostu i rozwoju roślin.

Laborant w hodowli roślin stosuje się do norm, procedur i instrukcji obowiązujących w danym laboratorium.

WAŻNE:

Laborant w hodowli roślin odpowiedzialny jest za mienie laboratorium oraz za monitorowanie, czy obecna w laboratorium lub pracowni aparatura posiada aktualny dowód legalizacji (świadectwo lub cecha), paszport, świadectwo wzorcowania.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zagrożeniem dla zdrowia i życia w zawodzie **laborant w hodowli roślin** są:

- czynniki szkodliwe dla zdrowia i wywołujące np. choroby, zakażenia, alergie, zatrucia,
 - substancje chemiczne, w tym środki ochrony roślin, odczynniki chemiczne, drażniące, toksyczne, neurotoksyczne, duszące, uczulające itp., mogące wywoływać różne negatywne skutki zdrowotne,
 - czynniki biologiczne – alergogenne pyłki roślin, rośliny trujące bądź kłujące, mikroorganizmy chorobotwórcze, zarodniki grzybów, bakterie, kurz, stwarzające możliwość zakażeń miejscowych lub ogólnych oraz chorób uczuleniowych,
- czynniki niebezpieczne (prowadzące do urazów i wypadków przy pracy):
 - obracające się i wirujące urządzenia (np. wirówki itp.), stwarzające możliwość urazów w wyniku pochwylenia (wciągnięcia) ubrania, włosów, palców,
 - zimne powierzchnie lub ciecze (np. skroplone gazy), mogące powodować odmrożenia,
 - gorące powierzchnie, gorące gazy i ciecze, płomień palnika, zagrażające poparzeniami,
 - ostre krawędzie, stłuczone szkło – stwarzające możliwość urazów w wyniku ułucia, przecięcia, przekłucia,

- prąd elektryczny, zagrażający porażeniem w przypadku wadliwie działającego sprzętu elektrycznego,
- rozerwanie urządzeń pracujących pod zmiennym ciśnieniem (możliwość urazów),
- żrące substancje chemiczne, mogące powodować poparzenia chemiczne,
- łatwopalne gazy, ciecze i ciała stałe, zagrażające poparzeniami i urazami na skutek pożaru i eksplozji,
- rozbryzgujące się w powietrzu części rozerwanych wirówek lub autoklawów (możliwość urazów),
- wibracje ogólne o dużej amplitudzie, hałas infradźwiękowy lub ultradźwiękowy emitowany przez drgające albo obracające się urządzenia mechaniczne lub urządzenia ultradźwiękowe, stwarzające możliwość uszkodzenia słuchu oraz różnych, ogólnoustrojowych dolegliwości zdrowotnych,
- czynniki uciążliwe:
 - praca wykonywana w wymuszonej pozycji ciała (stojącej lub siedzącej) przez długi czas, przekładająca się na możliwość pojawienia się dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego,
 - wykonywanie powtarzalnych czynności ręcznych (np. przy odmierzaniu, przenoszeniu pęsetą), mogących powodować urazy układu mięśniowo-szkieletowego,
 - nadmierny wysiłek przy przemieszczaniu sprzętu, opakowań z preparatami chemicznymi itd. o dużym ciężarze lub objętości (możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego),
 - praca z mikroskopami optycznymi lub elektronowymi, komputerami (monitory), praca w ciemnych lub częściowo zaciemnionych pomieszczeniach, powodująca zmęczenie wzroku,
 - nieprzyjemne zapachy substancji chemicznych (możliwość uczucia dyskomfortu),
 - praca poza obowiązującym wymiarem (w nocy, w święta itd.) wymagana ze względu na nagromadzenie prac w okresie wegetacji roślin – stwarzająca możliwość stresu psychicznego i zaburzeń rytmu biologicznego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **laborant w hodowli roślin** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- sprawny zmysł dotyku,
- powonienie,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk i palców,
- zmysł równowagi;

w kategorii sprawności i zdolności

- koncentracja i podzielność uwagi,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności do drugiej,
- gotowość do pracy w niesprzyjających warunkach,
- dobra pamięć,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność analitycznego myślenia,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i w piśmie,
- zdolność przewidywania konsekwencji swoich działań,
- zdolność do podejmowania szybkich i trafnych decyzji;

w kategorii cech osobowościowych

- dokładność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- odpowiedzialność,
- cierpliwość,
- kreatywność,
- wysoka samodyscyplina,
- dobra organizacja pracy własnej i potencjalnego zespołu,
- łatwość nawiązywania kontaktów,
- gotowość do współdziałania,
- wychodzenie z własną inicjatywą,
- dążenie do osiągania celów,
- gotowość do ustawicznego uczenia się oraz dzielenia się wiedzą,
- gotowość do wprowadzania zmian.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.5. Kompetencje społeczne; 3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Ze względu na obciążenie fizyczne praca **laboranta w hodowli roślin** zaliczana jest do pracy lekkiej. W zawodzie wymagane są: dobry ogólny stan zdrowia, prawidłowy wzrok i węch, czucie dotykowe oraz zmysł równowagi. W pracy występuje również obciążenie umysłowe, związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem decyzji.

Zawodu tego nie mogą wykonywać osoby podatne na alergie oraz ze znacznym niedowładem kończyn, a także osoby z niewydolnością układu nerwowego.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **laborant w hodowli roślin** wymagane jest wykształcenie średnie. Preferowane jest ukończenie kształcenia w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik analityk.

Niektórzy pracodawcy poszukują na to stanowisko osób z wyższym wykształceniem, które ukończyły studia rolnicze lub biologiczne.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód **laborant w hodowli roślin** w Polsce nie jest regulowany przepisami prawa, ale pracodawcy chętnie zatrudniają na to stanowisko osoby ze średnim lub wyższym wykształceniem rolniczym, ogrodniczym, biologicznym lub chemicznym.

Do podjęcia pracy w zawodzie w hodowli roślin preferowane są osoby posiadające np. następujący tytuł: technik analityk, technik ogrodnik, technik rolnik, inżynier hodowli roślin i nasiennictwa, inżynier rolnictwa, inżynier ogrodnictwa, inżynier biotechnologii, licencjat chemii, licencjat biologii.

W pracy laboranta w hodowli roślin przydatne są dodatkowe uprawnienia i umiejętności, często wymagane przez pracodawców, np.:

- prawo jazdy kategorii B,
- znajomość języka angielskiego,
- znajomość obsługi komputera,
- znajomość technik badawczych.

WAŻNE:

W pracy **laboranta w hodowli roślin** wymagana jest znajomość ustawy o ochronie prawnej odmian roślin oraz wspólnotowego wykazu odmian³¹.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Obecnie (2018 r.) nie istnieje ścieżka awansu zawodowego w zawodzie **laborant w hodowli roślin**. Rozwój zawodowy w tym zawodzie jest procesem związanym z rozwojem umiejętności, zdolności, wiedzy oraz cech osobowości odnoszących się do pracy zawodowej. Niekoniecznie musi wynikać ze szkolnego systemu kształcenia zawodowego, co wyklucza możliwość formalnego potwierdzania kwalifikacji.

W systemie oświaty i szkolnictwa wyższego istnieje możliwość potwierdzenia kwalifikacji zawodowych dla zawodu laborant w hodowli roślin oraz rozwoju zawodowego w edukacji formalnej:

- nauka w technikum w zawodzie technik rolnik jest realizowana w trzyletniej branżowej szkole II stopnia i obejmuje kwalifikację RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
- nauka w technikum w zawodzie technik ogrodnik jest realizowana w trzyletniej branżowej szkole II stopnia i obejmuje kwalifikację RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,
- nauka w technikum w zawodzie technik analityk jest realizowana w trzyletniej branżowej szkole II stopnia i obejmuje kwalifikacje A.59 Przygotowanie sprzętu, odczynników chemicznych i próbek do badań analitycznych oraz A.60 Wykonywanie badań analitycznych,
- po uzyskaniu świadectwa dojrzałości możliwy jest dalszy rozwój zawodowy i podjęcie studiów wyższych dziennych lub zaocznych na kierunkach: rolnictwo, ogrodnictwo, hodowla roślin i nasiennictwo, biologia, chemia,
- osoby dorosłe mogą odbywać naukę w szkołach dla dorosłych, na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, w ramach kształcenia ustawicznego lub potwierdzić poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych w drodze egzaminów eksternistycznych.

Osoba rozpoczynająca pracę w zawodzie laborant w hodowli roślin jest zazwyczaj zatrudniana na stanowisku stażysty lub młodszego laboranta. Po nabyciu doświadczenia może kontynuować rozwój zawodowy na stanowisku samodzielnego laboranta, specjalisty ds. badań. W przypadku podjęcia

i ukończenia kierunkowych studiów wyższych istnieje możliwość awansu na stanowisko głównego specjalisty lub kierownika laboratorium.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **laborant w hodowli roślin** nie ma bezpośredniej możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych.

Laborant w hodowli roślin może potwierdzić, po zdaniu egzaminów organizowanych przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, kwalifikacje wyodrębnione w zawodach pokrewnych (szkolnych): technik analityk, technik rolnik, technik ogrodnik.

Zazwyczaj pracodawcy we własnym zakresie i na potrzeby zakładu pracy prowadzą szkolenia pracowników w zawodzie w celu wyposażenia ich w kompetencje wymagane na stanowisku lub kierują na szkolenia organizowane przez wyspecjalizowane instytucje.

Laborant w hodowli roślin jako pracownik naukowy może uzyskać potwierdzenie swych kompetencji, zdobywając kolejne stopnie naukowe zgodnie z planowanym kierunkiem rozwoju zawodowego.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **laborant w hodowli roślin** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik analityk ^S	311103
Laborant mikrobiologiczny	314101
Laborant biochemiczny	314102
Laborant nasiennictwa	314201
Technik ogrodnik ^S	314205
Technik rolnik ^S	314207

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **laborant w hodowli roślin** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Prowadzenie pomiarów w polu i laboratorium.
- Z2 Wykonywanie prac związanych z hodowlą kultur roślinnych.
- Z3 Kontrolowanie przebiegu eksperymentów w celu zapewnienia zgodności z odpowiednimi procedurami.
- Z4 Pobieranie i przygotowywanie okazów, próbek, odczynników i preparatów.
- Z5 Prowadzenie badań laboratoryjnych.
- Z6 Porządkowanie i magazynowanie materiałów laboratoryjnych.
- Z7 Prowadzenie laboratoryjnych baz danych.
- Z8 Prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie wsparcia w zakresie organizacji i prowadzenia eksperymentów

Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie wsparcia w zakresie organizacji i prowadzenia eksperymentów obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Prowadzenie pomiarów w polu i laboratorium	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady oceny polowej (ocena ogólna plantacji, plantacje wieloletnie); Zasady oceniania <u>materiału siewnego</u>¹³; Zasady prowadzenia doświadczeń i atestacje polowe; Zasady prowadzenia nadzoru agrotechnicznego nad plantacjami nasiennymi.	Przeprowadzać ocenę polową plantacji nasiennych; Uczestniczyć w doświadczeniach i atestacjach polowych; Porównywać cechy ocenianego materiału roślinnego z <u>materiałem odniesienia</u>¹²; Uczestniczyć w nadzorze agrotechnicznym nad plantacjami nasiennymi.
Z2 Wykonywanie prac związanych z hodowlą kultur roślinnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Roślinne kultury in vitro; Zasady aseptyki; Rodzaje pożywek kultury in vitro; Rodzaje kultur in vitro (kultury kalusowe, kultury zawieszinowe).	Prowadzić kultury roślinne na podłożach umożliwiające wzrost i rozwój komórek odizolowanych od organizmu macierzystego; Dobierać odpowiednie pożywki do rodzaju kultury roślinnej; Sterylizować podłoża w autoklawie.
Z3 Kontrolowanie przebiegu eksperymentów w celu zapewnienia zgodności z odpowiednimi procedurami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady pracy w specjalistycznym laboratorium; Zasady wykonywania doświadczeń na podstawie instrukcji; Zasady prowadzenia eksperymentu; Zasady oraz cel utrzymania aseptycznych warunków pracy; Ocenę umiejętności przeprowadzenia eksperymentu; Zasady prowadzenia obserwacji; Zasady prowadzenia analizy <u>roślin genetycznie modyfikowanych</u>²⁴ i <u>haploidów</u>⁸; Zasady prowadzenia analizy uzyskanych wyników; Zasady interpretowania wyników z przeprowadzonych doświadczeń.	Opisywać efekty eksperymentu; Analizować wyniki otrzymane w trakcie eksperymentu; Wyciągać wnioski na podstawie wyników eksperymentu; Przedstawiać wnioski w formie raportu lub prezentacji; Pracować pod nadzorem prowadzącego eksperyment.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie badań laboratoryjnych

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie badań laboratoryjnych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Pobieranie i przygotowywanie okazów, próbek, odczynników i preparatów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Normy, procedury, metody i instrukcje odnoszące się do pobierania próbek badawczych; • Procedury i instrukcje postępowania z obiektami do badań; • Rodzaje, budowę przyrządów i urządzeń stosowanych do pobierania próbek badawczych; • Zasady działania, konserwacji przyrządów i urządzeń stosowanych do pobierania próbek badawczych; • Zasady przygotowania odczynników.	• Zabezpieczać okazy i próbki; • Katalogować okazy i próbki; • Dobierać, stosować normy, procedury, metody i instrukcje pobierania próbek badawczych; • Dobierać normy, procedury, metody i instrukcje w zakresie niezbędnym do pobrania próbki badawczej; • Dobierać metody, przyrządy, urządzenia do pobierania próbek badawczych; • Sprawdzać, regulować na bieżąco przyrządy i urządzenia stosowane do pobierania próbek badawczych; • Obsługiwać przyrządy i urządzenia stosowane do pobierania próbek badawczych; • Pobierać próbki zgodnie z normami, procedurami i instrukcjami; • Wypełniać protokoły z pobrania próbki; • Dostarczać pobrane próbki do laboratorium badawczego.
Z5 Prowadzenie badań laboratoryjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Procedury prowadzenia badań; • Zasady analizowania, obliczania i rejestrowania wyników badań; • Zasady działania, konserwacji przyrządów, urządzeń i aparatów stosowanych do wykonywania badań.	• Wybierać odpowiednie <u>metody badawcze</u>¹⁴, • Prowadzić obserwację badań; • Analizować wyniki badań; • Rejestrować wyniki badań; • Obsługiwać przyrządy, urządzenia i aparaty stosowane do wykonania badań.
Z6 Porządkowanie i magazynowanie materiałów laboratoryjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady sprawdzania, ustawiania, obsługi i konserwacji urządzeń laboratoryjnych; • Zasady przechowywania roztworów wzorcowych, wzorców analitycznych, odczynników i sprzętu laboratoryjnego; • Zasady zabezpieczania i przechowywania analizowanego materiału zgodnie z wymaganiami, określonymi normami i instrukcjami.	• Sprawdzać urządzenia laboratoryjne; • Przestrzegać zasad działania, konserwacji przyrządów i urządzeń stosowanych w laboratorium; • Zabezpieczać i przechowywać analizowany materiał zgodnie z wymaganiami określonymi normami i instrukcjami; • Przechowywać roztwory wzorcowe, wzorce analityczne, odczynniki i sprzęt laboratoryjny; • Prowadzić dokumentację laboratoryjną dotyczącą zużycia odczynników i sprzętu laboratoryjnego.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Prowadzenie dokumentacji badań

Kompetencja zawodowa Kz3: Prowadzenie dokumentacji badań obejmuje zestaw zadań zawodowych Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z7 Prowadzenie laboratoryjnych baz danych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady prowadzenia baz danych; Zasady tworzenia baz danych; Zasady wprowadzania danych do arkusza kalkulacyjnego; Zasady wprowadzanie danych do <u>Zintegrowanego Systemu Informatycznego</u>³⁵.	Prowadzić bazy danych; Tworzyć bazy danych; Wprowadzać dane do arkusza kalkulacyjnego; Wprowadzać dane do Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Z8 Prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady prowadzenia dokumentacji z pomiarów; Sposoby obliczania wyników analizy; Zasady wykonania opracowań statystycznych i analizy błędów; Sposoby sporządzania wykresów i diagramów ilustrujących wyniki oznaczeń; Zasady sporządzania sprawozdań z wyników analizy; Zasady oceny jakości produktów na podstawie wyników badań analitycznych i fizykochemicznych; Zasady przechowywania dokumentów z badań zgodnie z obowiązującym w laboratorium normami.	Prowadzić dokumentację z pomiarów; Obliczać wyniki analizy; Opracować statystycznie wyniki badań; Przeprowadzać analizę błędów; Sporządzać wykresy i diagramy ilustrujące wyniki oznaczeń; Sprawdzać poprawność obliczeń; Oceniać jakość produktów na podstawie wyników badań analitycznych i fizykochemicznych; Przechowywać dokumenty z badań zgodnie z obowiązującymi normami.

3.5. Kompetencje społeczne

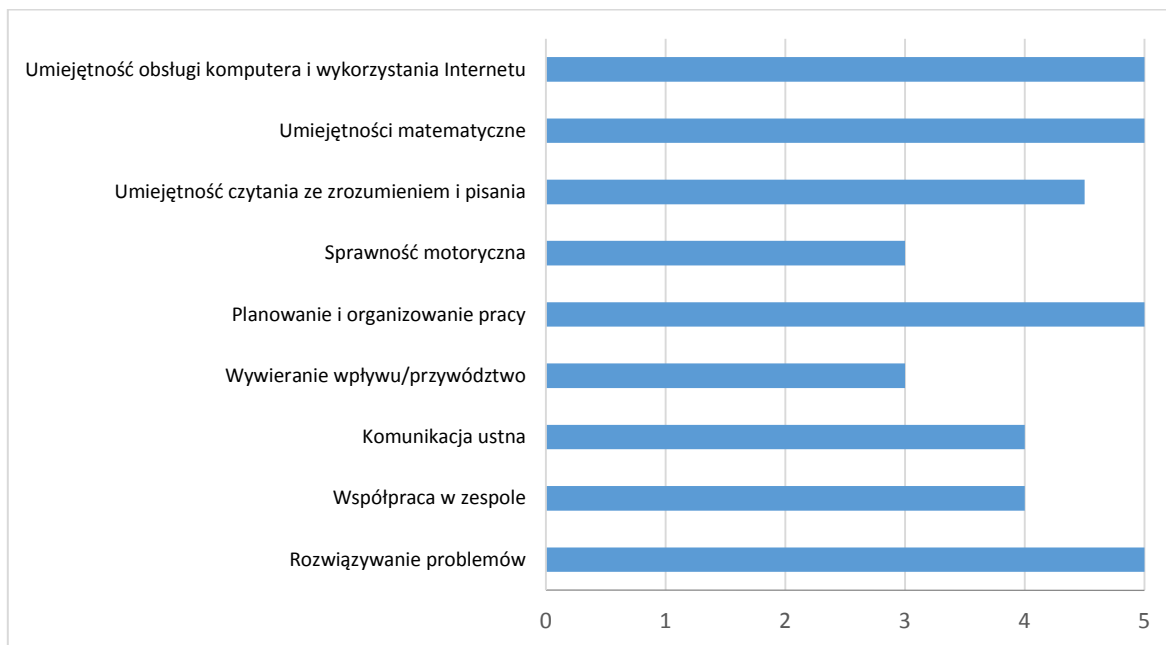
Pracownik w zawodzie **laborant w hodowli roślin** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań (w tym bezpieczeństwo i zdrowie ludzi) oraz za powierzoną aparaturę, urządzenia kontrolno-pomiarowe i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy.
- Wykonywania pracy samodzielnie i w zespole, zarówno w warunkach stacjonarnych, jak i w terenie.
- Podejmowania działania i współdziałania podczas wykonywania zadań zawodowych właściwych dla zawodu hodowli roślin.
- Oceniania jakości działania własnego i osób, którymi kieruje w zakresie realizacji zadań zawodowych właściwych dla zawodu laborant biochemiczny.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie usług świadczonych przez laboratorium hodowli roślin.

3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **laborant w hodowli roślin**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **laborant w hodowli roślin**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **laborant w hodowli roślin** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Laborant w hodowli roślin, ze względu na dość wąską specjalizację, ma ograniczone możliwości zatrudnienia w zawodzie. Może podjąć pracę w następujących jednostkach:

- Zakładach Genetyki i Hodowli Roślin,

- Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa – Głównym i Wojewódzkich Inspektoratach Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
- Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych i Stacjach Doświadczalnych Oceny Odmian,
- przedsiębiorstwach zajmujących się obrotem materiałem siewnym,
- Wojewódzkich Ośrodkach Doradztwa Rolniczego posiadających laboratoria,
- Wojewódzkich Inspektoratach Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych,
- laboratoriach świadczących usługi na rzecz rolnictwa,
- instytutach badawczych o profilu rolniczym,
- hodowlach roślin użytkowych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Do podjęcia pracy w zawodzie **laborant w hodowli roślin** wymagane jest wykształcenie średnie. Preferowane jest ukończenie kształcenia w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik analityk, które oferują branżowe szkoły II stopnia oraz technika.

Natomiast kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla osób dorosłych) w zakresie kwalifikacji: RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,

AU.59 Przygotowanie sprzętu, odczynników chemicznych i próbek do badań analitycznych oraz AU.60 Wykonywanie badań analitycznych mogą oferować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kompetencje właściwe dla ww. kwalifikacji potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Laborant w hodowli roślin może kontynuować kształcenie na kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I II stopnia np. w następujących obszarach:

- genetyka i biotechnologia roślin,
- hodowla roślin,
- nasiennictwo i rośliny energetyczne.

Szkolenie

Laborant w hodowli roślin może skorzystać ze szkolenia z zakresu oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz pobierania próbek materiału siewnego. Może uczestniczyć m.in. w:

- szkoleniach podstawowych i kursach doszkalających dla analityków nasiennych w zakresie wykonywania badań laboratoryjnych materiału siewnego poszczególnych grup roślin;
- szkoleniach podstawowych i doszkalających dla próbobiorców materiału siewnego,
- szkoleniu uprawniającym do obsługi urządzeń ciśnieniowych – autoklawu.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Miesięczne wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **laborant w hodowli roślin** kształtuje się najczęściej w przedziale od 2530 zł do 3630 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód laborant w hodowli roślin uzależniony jest m.in. od:

- posiadanego wykształcenia, kwalifikacji i doświadczenia,
- stażu pracy,
- formy zatrudnienia,
- wielkości oraz kapitału przedsiębiorstwa,
- regionu oraz wielkości aglomeracji,
- znajomości języków obcych.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **laborant w hodowli roślin** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze; wymagane jest wówczas dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklkami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych.

WAŻNE

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia

i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG (Dz. U. UE L 106 z 17.4.2001, s. 1, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 637/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. ustanawiające reguły wykonawcze co do odpowiedniego nazewnictwa odmian gatunków roślin rolniczych i warzyw (Dz. U. UE L 191 z 23.7.2009, s. 10, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz. U. UE L 227 z 1.09.1994, s. 1, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1310, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 633, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 432).
- Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2134, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 maja 2014 r. w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, wymagań do wykonywania tej oceny oraz nadzoru i kontroli pracy podmiotów dokonujących tej oceny (Dz. U. poz. 697).

Literatura branżowa:

- Czakon W.: Podstawy metodologii badań w naukach o zarządzaniu. Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2015.
- Ćwiczenia laboratoryjne z chemii fizycznej. Politechnika Łódzka, Łódź 2006.
- Ledakowicz S.: Inżynieria biochemiczna. WNT, Warszawa 2011.
- Malepszy S.: Biotechnologia roślin. PWN, Warszawa 2012.
- Michalik B.: Hodowla roślin z elementami genetyki i biotechnologii. PWRiL, Poznań 2009.
- Schlegel H.: Mikrobiologia ogólna. PWN, Warszawa 2008.
- Żebrowska J.: Genetyka i hodowla roślin z elementami biotechnologii. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Lublin 2018.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Ministerstwo Środowiska: <https://www.mos.gov.pl/srodowisko>
- Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa: <http://piorin.gov.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Zielona biotechnologia: <http://laborant.pl/index.php/zielona-biotechnologia>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.

Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzenie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).

Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: http://kwalifikacje.edu.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Analizator jakości nasion	Urządzenie do szybkiej oceny parametrów jakościowych i analizy składu całego ziarna oraz nasion rozdrobnionych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://cereus.com.pl/60,nowa-generacja-urzadzen-nir-t.html [dostęp: 31.10.2018]
2	Autoklaw	Urządzenie służące do sterylizacji narzędzi, szkła oraz przygotowania pożywek do wzrostu mikroorganizmów i roślin.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/Autoklaw.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Chłodziarka laboratoryjna	Urządzenie służące do utrzymywania temperatury niższej niż temperatura otoczenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://www.pol-eko.com.pl/chlodziarki-laboratoryjne [dostęp: 31.10.2018]
4	Czyszczalnia laboratoryjna	Urządzenie służące do czyszczenia próbek nasion.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.fracop.pl/produkt/laboratorium/analiza-ziarna/383-quatatorii-czyszczalnia-lab [dostęp: 31.10.2018]
5	Demineralizator	Urządzenie do uzyskiwania wody o odpowiedniej klasie czystości bez zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://sjp.pwn.pl/slowniki/demineralizator.html [dostęp 31.10.2018]
6	Elektroporacja	Technika zwiększania przepuszczalności błon komórkowych dla jonów i molekuł polegająca na stosowaniu krótkich impulsów pola elektrycznego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://www.wbp.olsztyn.pl/~krist/skrypt/slownik.php [dostęp 31.10.2018]
7	Eksykator	Naczynie laboratoryjne z grubościennego szkła lub (rzadziej) tworzywa sztucznego w kształcie głębokiego garnka, szczelnie zamykane pokrywą z płaskim szlifem. Służy do ostrożnego suszenia próbek.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://sjp.pwn.pl/slowniki/eksykator.html [dostęp 31.10.2018]
8	Haploidy	Rośliny o zredukowanej o połowę liczbie chromosomów uzyskane metodą hodowli kultur tkankowych in vitro.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://sjp.pwn.pl/slowniki/haploid.html [dostęp 31.10.2018]
9	Inkubator hodowlany	Urządzenie, za którego pomocą stwarza się kontrolowane warunki zewnętrzne w celu podtrzymania procesów życiowych oraz rozwoju i wzrostu. Zadaniem inkubatora jest wytworzenie mikroklimatu o odpowiedniej temperaturze, wilgotności i składzie atmosfery.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Schlegel H.: Mikrobiologia ogólna. PWN, Warszawa 2008
10	Komora sterylna z laminarnym przepływem powietrza	Urządzenie wykorzystywane do pracy laboratoryjnej w warunkach aseptycznych przypominające dygestorium. Zachodzi w niej przepływ laminarny (warstwowy, niezaburzony) jałowego powietrza.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://biomist.pl [dostęp 31.10.2018]

11	Licznik nasion	Urządzenie liczące nasiona, używane do określenia ilości nasion w próbce o masie 100g.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Konopka I., Tańska M., Faron A.: Towaroznawstwo i przechowalnictwo zbóż i nasion oleistych. Przewodnik do zajęć laboratoryjnych. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn (b.d.w.)
12	Materiał odniesienia	Materiał dostatecznie jednorodny i stabilny, jeżeli chodzi o określone właściwości, który przyjęto jako odpowiedni do zamierzonego jego wykorzystania w pomiarach lub przy badaniu cech nominalnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/material-odniesienia;3938581.html [dostęp: 31.10.2018]
13	Materiał siewny	Rośliny lub ich części przeznaczone do siewu, sadzenia, szczepienia, okulizacji lub innego sposobu rozmnażania roślin, spełniające wymagania w zakresie wytwarzania i jakości dla danej kategorii.	http://piorin.gov.pl/sloownik/material-siewny,art,104.html [dostęp: 31.10.2018]
14	Metoda badawcza	Zbiór reguł dotyczących postępowania badawczego oraz ogół czynności i środków, które zostały zastosowane w celu osiągnięcia rezultatów badania.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Czakon W.: Podstawy metodologii badań w naukach o zarządzaniu. Wolters Kluwer, Warszawa 2015
15	Mikroskop biologiczny	Mikroskop w układzie prostym (dolnostolikowy) stosowany w dydaktyce, pracach laboratoryjnych i nauce. Pracuje wszędzie tam, gdzie prowadzone są obserwacje próbek w świetle przechodzącym przy powiększeniach od 40x do 1000x.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://www.e-mikroskopy.pl/mikroskopy-biologiczne [dostęp: 31.10.2018]
16	Mikroskop stereoskopowy (binokular)	Mikroskop optyczny z oddzielnymi okularami dla obojga oczu pozwalający na przestrzenne widzenie obrazu powiększanego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pluta Z.: Mikroskopia optyczna. PWN, Warszawa 1982
17	Młynek laboratoryjny	Urządzenie do rozdrabniania ziarna zbóż w celu uzyskania młewa odpowiadającego wymaganiom norm na oznaczenie ilości i jakości glutenu w pszenicy, liczby opadania w pszenicy i życie oraz ich wilgotności, również powyżej 15%.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/m%C5%82ynek.html [dostęp: 31.10.2018]
18	Odmiana	Zbiorowość roślin w obrębie botanicznej jednostki systematycznej najniższego znanego stopnia.	http://piorin.gov.pl/sloownik/odmiana,art,97.html [dostęp: 31.10.2018]
19	Odrębność odmiany	Warunek rejestracji odmiany. Odmianę uznaje się za odrębną i nową, jeżeli różni się ona w sposób wyraźny co najmniej jedną właściwością od innych znanych odmian.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin
20	Pęseta	Szczypce o sprężystych ramionach służących do chwytania drobnych przedmiotów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://sjp.pwn.pl/slowniki/p%C4%99seta.html [dostęp: 31.10.2018]

21	Płytką Petriego	Naczynie laboratoryjne w kształcie okrągłej podstawki (spodka) o szerokim, płaskim dnie i niskich (w stosunku do średnicy) ścianach bocznych, wykonane ze szkła lub przezroczystych tworzyw sztucznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Schlegel H.: Mikrobiologia ogólna. PWN, Warszawa 2008
22	Pożywka	Podłoże hodowlane - mieszanina związków chemicznych umożliwiających hodowlę bakterii lub grzybów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Schlegel H.: Mikrobiologia ogólna. PWN, Warszawa 2008
23	Regał do hodowli in vitro	Urządzenie do nowoczesnej hodowli roślin tkankowych metodą in vitro. Można je wykorzystywać zarówno w pracowniach badawczych, jak i przy produkcji roślinnej wykorzystującej mikrorozmnażanie metodą kultur tkankowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://www.polon.com.pl/pl/wyposazenie-uzupeniajace/regay-dohodowli-in-vitro.html [dostęp: 31.10.2018]
24	Rośliny genetycznie modyfikowane	Rośliny transgraniczne, których DNA zostało zmodyfikowane metodami inżynierii genetycznej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych
25	Skalpel	Mały, bardzo ostry nożyk, pierwotnie chirurgiczny, o jednostronnym ostrzu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/skalpel;3975725.html [dostęp: 31.10.2018]
26	Sprzęt do przygotowywania podłoży	Narzędzia i urządzenia służące do przygotowywania podłoży mikrobiologicznych (pożywek).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Schlegel H.: Mikrobiologia ogólna. PWN, Warszawa 2008
27	Suszarka laboratoryjna	Urządzenie do suszenia, podgrzewania substancji chemicznych, suszenia elementów elektronicznych, szkła laboratoryjnego oraz innych przedmiotów wymagających podwyższonej temperatury.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://eprus.pl/czym-sie-rozni-suszarka-laboratoryjna-od-sterylizatora,31,18 [dostęp: 31.10.2018]
28	Szafa termostaticzna	Urządzenie pozwalające na utrzymywanie stałej temperatury niezależnie od temperatury otoczenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://www.poleko.com.pl/szafy-termostaticzne-3 [dostęp: 31.10.2018]
29	Trwałość odmiany	Warunek rejestracji odmiany. Odmianę uznaje się za trwałą, jeżeli jej charakterystyczne właściwości nie zmieniają się po jej rozmnożeniu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin
30	Wirówka	Urządzenie do rozdzielania zawiesin i emulsji przez wprawienie w szybki ruch obrotowy, którego stałe przyspieszenie znacznie przekracza przyspieszenie ziemskie, wielokrotnie zwiększając szybkość sedymentacji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/wirowka;3996669.html [dostęp: 31.10.2018]
31	Wspólnotowy wykaz odmian	Wykaz odmian roślin sadowniczych państw członkowskich i państw stowarzyszonych dopuszczonych do wytwarzania i obrotu na terytorium państw członkowskich.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://piorin.gov.pl/slownik/wspolnotowy-wykaz-odmian,art,125.html [dostęp: 31.10.2018]

32	Wyrównanie odmiany	Warunek rejestracji odmiany. Odmianę uznaje się za wyrównaną, gdy jest ona wystarczająco jednolita pod względem właściwości, przy uwzględnieniu sposobu rozmnażania danej odmiany.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin
33	Wytrząsarka stołowa i podłogowa	Urządzenie pozwalające na wytrząsanie preparatów w kontrolowanych warunkach temperatury.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://www.bionovo.pl/k/mieszanie-wytrzasanie-homogenizacja/wytrzasarki-laboratoryjne [dostęp: 31.10.2018]
34	Zaprawiarka laboratoryjna	Urządzenie służące do zaprawiania (zabiegu, którego celem jest zniszczenie patogenów lub szkodników obecnych na powierzchni lub wewnątrz nasienia) małych ilości nasion.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.agrofakt.pl/powstaje-material-kwalifikowany [dostęp: 31.10.2018]
35	Zintegrowany System Informatyczny	System informatyczny wspomagający zarządzanie, który jest zorganizowany modułowo lub kompleksowo i obsługuje wszystkie obszary zarządzania.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://mfiles.pl/pl/index.php/System_ERP [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.